

EVROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument zasedanja

A8-0204/2015

22.6.2015

POROČILO

o pobudi za zeleno zaposlovanje: izkoriščanje potenciala zelenega gospodarstva za ustvarjanje novih delovnih mest
(2014/2238(INI))

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

Poročevalka: Jean Lambert

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
MNENJE ODBORA ZA OKOLJE, JAVNO ZDRAVJE IN VARNOST HRANE.....	25
MNENJE ODBORA ZA PRAVICE ŽENSK IN ENAKOST SPOLOV	32
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	37

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o pobudi za zeleno zaposlovanje: izkoriščanje potenciala zelenega gospodarstva za ustvarjanje novih delovnih mest (2014/2238(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom „Pobuda za zeleno zaposlovanje: izkoriščanje potenciala zelenega gospodarstva za ustvarjanje novih delovnih mest“ (COM(2014)0446),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom „Zeleni akcijski načrt za MSP“ (COM(2014)0440),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom „Na poti h krožnemu gospodarstvu: program za Evropo brez odpadkov“ (COM(2014)0398),
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije o izkoriščanju zaposlitvenega potenciala zelene rasti („Exploiting the employment potential of green growth“) (SWD(2012)0092),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 6. decembra 2010 z naslovom „Politike zaposlovanja za konkurenčno in nizkoogljično gospodarstvo, gospodarno z viri in prijazno okolju“,
- ob upoštevanju Sklepa Sveta 2010/707/EU z dne 21. oktobra 2010 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic,
- ob upoštevanju mnenja Odbora regij „Zeleni akcijski načrt za MSP in pobuda za zeleno zaposlovanje“,
- ob upoštevanju študije OECD in Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja iz leta 2014 o bolj zelenih znanju in spretnostih ter delovnih mestih, študije OECD o zeleni rasti („Greener Skills and Jobs, OECD Green Growth Studies“),
- ob upoštevanju pregleda Evropske zaposlovalne opazovalnice iz aprila 2013 o spodbujanju zelenih delovnih mest med krizo: priročnik z najboljšimi praksami v Evropi v letu 2013 („Promoting green jobs throughout the crisis: a handbook of best practices in Europe 2013“),
- ob upoštevanju poročila Mednarodne organizacije dela in Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja iz leta 2011 o znanju in spretnostih za zelena delovna mesta: globalni pregled: zbirno poročilo na podlagi študij 21 držav („Skills for green jobs: a global view: synthesis report based on 21 country studies“),
- ob upoštevanju študije Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja iz leta 2010 o znanju in spretnostih za zelena delovna mesta – evropsko zbirno poročilo („Skills for green jobs – European synthesis report“),

- ob upoštevanju poročil Eurofounda z naslovom „Industrijski odnosi in trajnostnost: vloga socialnih partnerjev na prehodu v zeleno gospodarstvo“ iz leta 2011, „Greening the European economy: Responses and initiatives by Member States and social partners“ (Ekologizacija evropskega gospodarstva: odzivi in pobude držav članic in socialnih partnerjev) iz leta 2009 in „Greening of industries in the EU: Anticipating and managing the effects on quantity and quality of jobs“ (Ekologizacija gospodarskih panog v EU: predvidevanje in obvladovanje učinkov na število in kakovost delovnih mest) iz leta 2013,
  - ob upoštevanju delovnega dokumenta OECD (CFE-LEED) z dne 8. februarja 2010 o zelenih delovnih mestih ter znanju in spretnostih: posledice obravnave podnebnih sprememb na lokalne trge dela („Green jobs and skills: the local labour market implications of addressing climate change“),
  - ob upoštevanju opredelitve Mednarodne organizacije dela in Okoljskega programa Združenih narodov, v skladu s katero je zeleno delovno mesto dostojno delovno mesto, ki prispeva k ohranjanju ali obnavljanju kakovosti okolja, naj bo to v kmetijstvu, industriji, storitvah ali upravi;
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. decembra 2013 o ekoloških inovacijah – delovna mesta in rast z okoljsko politiko¹,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. marca 2012 o načrtu za prehod na konkurenčno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika do leta 2050²,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. septembra 2010 o razvijanju zaposlitvenih možnosti novega trajnostnega gospodarstva³,
  - ob upoštevanju člena 52 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve ter mnenj Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A8-0204/2015),
- A. ker se globalni trendi, kot so neučinkovita raba virov, nevdržna obremenitev okolja in podnebne spremembe, približujejo meji, onstran katere ne bo več mogoče preprečiti nepovratnih posledic za družbo in naravno okolje, in ker naraščajoča socialna izključenost in družbena neenakost pomenita velik izziv za družbo;
- B. ker je Evropska agencija za okolje v svojem poročilu za leto 2015 poudarila, da s trenutnimi ukrepi ne bo mogoče doseči ciljev v zvezi z ohranjanjem biotske raznovrstnosti, zmanjšanjem rabe fosilnih goriv ter bojem proti podnebnim spremembam in preprečevanjem njihovega vpliva na zdravje ljudi in okolje;
- C. ker bi pomemben del potenciala zelenega in socialno vključujočega prehoda za ustvarjanje trajnostnih delovnih mest utegnil ostati neizkoriščen, če se ne zagotovi

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0584.

² UL C 251E, 31.8.2013, str. 75.

³ UL C 380E, 20.10.2011, str. 6.

usklajen odziv politike za spopadanje s temi skupnimi izzivi;

- D. ker v odzivu na te grožnje vidimo razvoj novih sektorjev, spremembe v številnih drugih in zaton nekaterih sektorjev, na primer tistih, ki povzročajo hudo onesnaževanje; ker se je treba osredotočiti na inovacije in načine za zmanjšanje onesnaženja; ker je treba glede nekaterih sektorjev v zatonu posebno pozornost nameniti preusposabljanju in alternativnemu zaposlovanju delovne sile; ker bi lahko naložbe v ta področja, ki so v skladu z agendo Komisije za zelena delovna mesta opredeljena kot prednostna, vključno z recikliranjem, biotsko raznovrstnostjo, energetske učinkovitostjo, kakovostjo zraka in vsemi tehnologijami za energijo iz obnovljivih virov, kot je energija iz obnovljivih virov na morju, znatno spodbudile ustvarjanje delovnih mest, tudi na redko poseljenih območjih;
- E. ker se je sektor zelenega blaga in storitev po podatkih Evropske agencije za okolje med letoma 2000 in 2011 povečal za več kot 50 % ter ustvaril več kot 1,3 milijona delovnih mest, in ker bo po izračunih Komisije gospodarstvo, ki temelji na obnovljivih virih energije, v Evropi ustvarilo 20 milijonov novih delovnih mest do leta 2020; ker bi ambiciozna in dosledna politika EU in naložbe v energijo iz obnovljivih virov, gospodarjenje z gozdovi, trajnostno kmetijstvo in varstvo tal (za preprečevanje in odpravljanje hidrogeoloških motenj) utegnile znatno povečati ustvarjanje delovnih mest;
- F. ker je trajnostni razvoj eden od ciljev, opredeljenih v Lizbonski pogodbi, in ker njegovo izvajanje zahteva, da se okoljska vprašanja obravnavajo na enaki ravni kot gospodarska in socialna vprašanja v okviru letnega cikla evropskih politik;
- G. ker strategija EU2020 za spodbujanje pametnih, trajnostnih in vključujočih gospodarstev priznava, da je prehod na zeleno in socialno pravično gospodarstvo bistvenega pomena;
- H. ker togosti na trgu dela ovirajo odpiranje delovnih mest, medtem ko bi konkurenčen trg dela v EU lahko pomagal dosežati cilje strategije Evropa 2020 glede zaposlovanja;
- I. ker so se EU in njene države članice na Konferenci pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja v Cancunu leta 2010 zavezale, da bodo zagotovile pravični prehod delovne sile z ustvarjanjem dostojnega dela in kakovostnih delovnih mest; ker je treba pravični prehod za vse na okoljsko trajnostno gospodarstvo dobro upravljati in bi moral prispevati k cilju trajnostnega in dolgoročnega zaposlovanja za vse, vključno z visoko kvalificiranimi delovnimi mesti, socialne vključenosti in izkoreninjenja revščine;
- J. ker pet stebrov pravičnega prehoda obsega: posvetovanje/glas Unije, naložbe v zelena in dostojna delovna mesta, zelena znanja in spretnosti, spoštovanje pravic delavcev in človekovih pravic ter socialno varstvo delavcev in skupnosti, ki jih bo prehod iz visokoogljične v nizkoogljično družbo najbolj prizadel;
- K. ker je močna udeležba delavcev v prehodu nujna, da bi okrepili okoljsko ozaveščenost in zavedanje o potrebi po učinkoviti rabi virov ter zmanjšali naš vpliv na okolje;
- L. ker potencial za širjenje zelenih delovnih mest ovirata pomanjkanje in neskladje znanj

in spretnosti, ki sta posledici številnih dejavnikov, med drugim razlik med učnimi načrti v zvezi s trajnostjo, ugotovljenih pomanjkljivosti v nekaterih sektorjih, pomanjkanja študentov s potrebnimi znanji in spretnostmi s področja naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike ter informacijske tehnologije ter koncentracije posameznega spola v nekaterih sektorjih namesto uravnotežene zastopanosti spolov;

- M. ker je dokazano, da bi vlaganje v učinkovito rabo energije in virov, razvoj oskrbovalne verige na podlagi jasne industrijske strategije ter preusmeritev obdavčenja z dela na druge vire lahko pozitivno vplivali na ustvarjanje delovnih mest;
- N. ker je Evropa del svetovne konkurence in ker imajo cenovno dostopna energija, dokončno oblikovanje notranjega trga EU in boljše naložbeno okolje odločilno vlogo pri trajnostni rasti in ustvarjanju delovnih mest;
- O. ker so nekateri sektorji, na primer energetska prenova zgradb, vezani na določen kraj in jih ni mogoče prenesti v tujino ali preseliti;
- P. ker negotovost in nedoslednost v usmeritvi politike ter odsotnost jasnih ciljev ovirajo naložbe, razvoj znanj in spretnosti ter raziskave in razvoj, s tem pa omejujejo ustvarjanje možnosti zaposlovanja;
- Q. ker bi se možnosti zaposlovanja okrepile, če bi se družba bolj zavedala, kako potrebno je zeleno gospodarstvo;
- R. ker so jasni in trdno določeni srednje- do dolgoročni cilji, vključno glede energetske učinkovitosti EU in onesnaževanja, lahko pomembno gonilo za spremembe in ker ima zakonodaja EU pri tem pomembno vlogo; ker bi morale ciljno usmerjene naložbe – tudi v razvoj dobavnih verig v EU –, ki vodijo do ustvarjanja delovnih mest, izhajati iz jasnega političnega okvira in biti z njim usklajene;
- S. ker lahko javni sektor ter lokalni in regionalni organi odigrajo osrednjo vlogo pri lažšanju prehoda na zeleno gospodarstvo in ustvarjanju vključujočih trgov dela;
- T. ker sheme, kot so okoljsko označevanje (Ecolabel), Sistem Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS), zelena javna naročila (GPP) in podobne, pomagajo odpirati zelena delovna mesta;
- U. ker so mikro, mala in srednja podjetja v EU med najpomembnejšimi delodajalci, ustvarijo več kot 80 % vseh delovnih mest in orjejo ledino v številnih „zelenih“ sektorjih, vendar se lahko srečujejo s posebnimi težavami pri predvidevanju potrebnih znanj in spretnosti in uresničevanju zaposlitvenih možnosti;
- V. ker so integrirane smernice glavni vidik usklajevanja gospodarskih politik držav članic in njihovih politik zaposlovanja ter so podlaga za priporočila za posamezne države in ker bi morali na teh smernicah temeljiti cilji strategije Evropa 2020, in sicer zlasti cilj glede zaposlovanja, med drugim s spodbujanjem odpiranja kakovostnih delovnih mest tudi prek zelenega zaposlovanja;
- W. ker morajo ženske imeti enako korist od ustvarjanja primernih zelenih delovnih mest kot

moški in kar je treba „stekleni strop“ razbiti;

- X. ker krize huje prizadenejo ženske in so se zelena delovna mesta izkazala za odpornejša na krize kot druga delovna mesta;
- Y. ker ima civilna družba odločilno vlogo v prehodu na zeleno gospodarstvo ter v boju za enakost spolov;
- Z. ker je produktivnost dela v nizkoogljičnih sektorjih običajno višja, delež plač pa se je v njih zmanjšal manj kakor v 15 panogah z največjimi emisijami;
- AA. ker je iz podatkov Eurobarometra o zelenih delovnih mestih v MSP razvidno, da so se varčevanje z energijo, zmanjševanje količine odpadkov in zniževanje porabe surovin izkazali za ekonomsko ugodne ukrepe;

Zelenemu gospodarstvu naproti – priložnosti za trg dela

1. poudarja, da prehod v trajnostne družbe in gospodarstva, vključno s trajnostmi vzorci potrošnje in proizvodnje, lahko ustvari potencial tako na področju ustvarjanja novih kakovostnih delovnih mest kot na področju spreminjanja obstoječih delovnih mest v zelena tako rekoč v vseh sektorjih in v celotni vrednostni verigi, od raziskav do proizvodnje, distribucije in servisiranja, ter v novih zelenih visokotehnoloških sektorjih, kot so obnovljivi viri energije, in v tradicionalnih gospodarskih panogah, kot so proizvodnja in gradbeništvo, v kmetijstvu in ribištvu ter v storitvenih sektorjih, kot so turizem, gostinstvo, promet in izobraževanje; hkrati poudarja, da lahko naložbe v obnovljive vire energije in energijsko učinkovitost poleg tega, da odpirajo številna nova delovna mesta, pomagajo ohraniti konkurenčnost evropskega gospodarstva in industrije ter zmanjševati evropsko odvisnosti od energije;
2. poudarja, da sta dve tretjini storitev, ki jih zagotavlja narava, vključno z rodovitno zemljo, čisto vodo in zrakom, v upadu, globalno segrevanje in izgubljanje biotske raznovrstnosti pa se bližata meji, ko ne bo več mogoče preprečiti nepopravljive škode za našo družbo in naravno okolje;
3. poudarja, da je stalna gospodarska rast mogoča le, če se upoštevajo omejitve okolja; glede na to poudarja, da lahko zeleno in krožno gospodarstvo pomeni rešitev tako za okolje kot za gospodarstvo in družbo na splošno;
4. poudarja, da sta polno izvajanje okoljske zakonodaje ter izboljšanje okoljskega povezovanja in skladnosti v različnih sektorskih politikah v EU odločilnega pomena za popolno sprostitve potenciala, ki ga ima zeleno gospodarstvo, torej za ustvarjanje zelenih delovnih mest;
5. ugotavlja, da je Evropska agencija za okolje v svojem poročilu za leto 2015 poudarila, da s sedanjimi ukrepi ne bo mogoče doseči ciljev v zvezi z ohranjanjem biotske raznovrstnosti, zmanjševanjem rabe fosilnih goriv ter bojem proti podnebnim spremembam in preprečevanjem njihovega vpliva na zdravje ljudi in kakovost okolja;
6. ugotavlja, da prehod prinaša velik potencial za ustvarjanje lokalnih delovnih mest, ki jih

ni mogoče preseliti, ter na področjih, ki jih ni mogoče prenesti v tujino, in tudi v sektorjih, ki jih je prizadela kriza, na primer v gradbeništvu; ugotavlja, da obstajajo trdni dokazi, da bo prehod na zeleno gospodarstvo na splošno pozitivno vplival na zaposlovanje, kar odraža dejstvo, da so trajnostne gospodarske dejavnosti, kot so prihranki energije in ekološko kmetovanje, bolj delovno intenzivne kot dejavnosti, ki jih nadomeščajo, in bi utegnile regijam omogočiti, da postanejo bolj samozadostne;

7. meni, da bi bilo treba sprejeti ustrezno opredelitev zelenih delovnih mest na podlagi opredelitve MDS in Mednarodne konference statistikov;

Pravični prehod ter ustvarjanje kakovostnih in trajnostnih delovnih mest

8. pozdravlja izjavo Komisije, da je treba prestrukturiranje izvesti družbeno odgovorno, hkrati pa priznava, da morajo podjetja uvajati inovacije in se prestrukturirati;
9. meni, da je ključnega pomena obstoječi delovni sili zagotoviti prave priložnosti za pridobitev novih znanj in spretnosti, potrebnih za krožno gospodarstvo, če naj se v čim večji meri izkoristi potencial zelenega gospodarstva za odpiranje delovnih mest;
10. poziva države članice, naj spodbujajo politike za varnostno sanacijo in posodabljanje javnih zgradb, da bi povečali njihovo energijsko učinkovitost in zmanjšali porabo;
11. poziva države članice in po potrebi Komisijo, naj se zavežejo k načrtu za pravični prehod, s katerim bi zasledovali ambiciozne okoljske cilje in spodbujali naslednje vidike: primerno socialno varstvo in plače, dolgoročno zaposlovanje, zdravi in varni delovni pogoji, državne naložbe v programe izobraževanja in usposabljanja ter pridobivanja znanj in veščin, spoštovanje pravic delavcev ter krepitev pravic delavcev do obveščenosti, posvetovanja in udeležbe pri vprašanjih, ki se tičejo trajnostnega razvoja in učinkovitega zastopanja delovne sile; poziva države članice, naj zasledujejo te cilje;
12. opozarja, da bi morala prenovljena strategija EU o varnosti in zdravju po potrebi upoštevati specifično dogajanje v novih sektorjih;
13. poudarja, da predvidevanje sprememb na področju zaposlovanja zahteva proaktivno upravljanje preoblikovanja, kakovostnejše zbiranje podatkov o sedanjih in prihodnjih potrebah trga dela, pri čemer bodo sodelovale evropske visokošolske izobraževalne ustanove, ter da je za zagotavljanje učinkovitega prehoda in okrepljenega zaposlovanja bistveno dolgoročno načrtovanje; poudarja pomembno vlogo, ki so jo odigrali lokalni in regionalni organi pri prehodu na okolju prijaznejše gospodarstvo na področju izobraževanja, infrastrukture, podpore lokalnim podjetjem in stabilnih delovnih mest s plačami, določenimi s kolektivno pogodbo ali na druge dovoljene načine v skladu z nacionalno zakonodajo; poudarja, da je socialni dialog ključni element upravljanja preoblikovanja; poziva Komisijo, države članice, regionalne in lokalne vlade ter socialne partnerje, naj prevzamejo odgovornost in se skupaj spopadejo s tem izzivom, pri tem pa upoštevajo načelo subsidiarnosti;
14. ugotavlja, da se vloga socialnih partnerjev v prehodu na zelena delovna mesta v zadnjih letih postopoma povečuje, vendar opozarja, da je treba storiti več, da bi zgradili trajen in

trajnosten socialni dialog, ki lahko pomaga pri premagovanju izzivov prehoda na konkurenčno, nizkoogljično in z viri učinkovito gospodarstvo;

15. poudarja pomen nacionalnih vlad pri spodbujanju sektorskega socialnega dialoga, zlasti v novih zelenih gospodarskih panogah v vzponu, in pri zagotavljanju vključevanja MSP;
16. ugotavlja, da se nekatere regije soočajo z več izzivi kot druge zaradi geografske koncentracije energetske intenzivnih panog, panog z intenzivno porabo virov in panog, ki onesnažujejo, ali visoke stopnje revščine ali brezposelnosti; poziva države članice ter lokalne in regionalne vlade, naj ob podpori Evropske unije sodelujejo s socialnimi partnerji in skupaj izvajajo pravične načrte prehoda, ki bodo vključevali solidarnostne mehanizme za socialno pravičen, zelen prehod njihovih lokalnih in regionalnih gospodarstev, ki podpirajo skupnosti in delavce, ki so jih prizadele spremembe, zmanjšujejo negotovost zaradi premeščanja delovnih mest in zagotavljajo zadovoljevanje potreb po novih poklicnih znanjih in spretnostih;
17. poudarja, da lahko imajo lokalni organi ključno vlogo pri spodbujanju rasti zaposlovanja v zelenem gospodarstvu ter dostojnejših in vključujočih delovnih mest z:
  - zelenimi naložbami,
  - izkoriščanjem učinka vzvoda javnih naročil, vključno z uporabo socialnih in okoljskih določb v javnih naročilih,
  - oblikovanjem partnerstev, vključno z ustanovami za usposabljanje, za usklajevanje prostih delovnih mest ter znanja in spretnosti na lokalnih trgih dela,
  - podpiranjem zelenih MSP in oblikovanjem bolj okolju prijaznih MSP,
  - vzpostavljanjem programov vključujočega zelenega zaposlovanja, ki bo tudi ranljivim skupinam omogočilo izkoriščanje zelene rasti;
18. opozarja na dokaze o tem, da je sodelovanje vodstva z delovno silo pomembno za zagotavljanje bistvene udeležbe slednje pri doseganju teh sprememb preko socialnega partnerstva; priporoča vključitev „zelenih predstavnikov“ sindikatov, ki bi sodelovali z delodajalci pri krepitvi zelenega gospodarstva in povečanju trajnosti na njihovih delovnih mestih; poziva države članice, naj zagotovijo ciljno usmerjeno podporo za skupne pobude delavcev in delodajalcev za oblikovanje okolju prijaznejših gospodarskih panog;
19. meni, da bi bilo treba pripraviti pilotne projekte za podporo nekaterih od teh ciljev;
20. pozdravlja zavezo Komisije, da bo izkoristila ciljno usmerjene programe mobilnosti delovne sile v okviru programa za zaposlovanje in socialne inovacije (EaSI), da bi spodbudila delovno mobilnost za iskalce zaposlitve;

Znanja in spretnosti za zeleno zaposlovanje

21. pozdravlja orodja za razvoj znanj in spretnosti ter predvidevanje povpraševanja po znanjih in spretnostih, ki jih je predlagala Komisija; poudarja, da bi moral razvoj znanj in spretnosti spodbujati razvoj znanj in spretnosti s področja naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, ki so v gospodarstvu zelo koristni; kljub temu poudarja, da so potrebni ambicioznejše ukrepanje in naložbe; je prepričan, da morajo biti vsi deležniki na trgu dela, da bi predvideli prihodnje potrebe po znanju in spretnostih, močno vključeni na vseh ravneh;
22. poziva države članice, naj sodelujejo s Komisijo, da bi vzpostavili podatkovno zbirko o tečajih usposabljanja in ponudbo delovnih mest v zvezi z zelenim gospodarstvom, da bi izboljšali kakovost obveščanja, svetovanja in vodenja, kar zadeva poklicne poti, ter potrebnih znanj in spretnosti za izkoriščanje zaposlitvenih možnosti, ki jih ponuja oblikovanje okolju prijaznejšega gospodarstva;
23. poziva Komisijo, naj zagotovi, da se bodo podatki zbirali v vseh zelenih sektorjih, tudi v tistih, o katerih se v tem trenutku manj govori, na primer v javnem prometu in maloprodajnem sektorju; poziva Komisijo, naj poleg podpore nacionalnim statističnim uradom in javnim službam za zaposlovanje ter krepitve kvantitativnih modelnih orodij vključi vidik enakosti spolov tudi v zbiranje podatkov o vseh sektorjih zelenega zaposlovanja;
24. poziva Komisijo, naj upošteva vidik enakosti spolov pri razvoju zbiranja, razčlenjevanja in analize podatkov, kot je na primer delo za endometrično orodje FIDELIO ali sodelovanje z deležniki, na primer v okviru Mednarodne konference statistikov dela;
25. poudarja, da je treba bolj poudarjati zapolnitev manjkajočih znanj in spretnosti s spodbujanjem njihovega razvoja;
26. poziva Komisijo, naj pomaga spodbujati razvoj znanj in spretnosti s posodabljanjem kvalifikacij in ustreznih učnih načrtov za izobraževanje in usposabljanje na ravni EU;
27. poziva Komisijo, naj poudarja večjo uporabo klasifikacijskih sistemov, kakršen je ESCO, ki se lahko uporabljajo za odkrivanje manjkajočih znanj in spretnosti;
28. poudarja pomen boljših sinergij med izobraževalnimi sistemi in nastajajočimi novimi zelenimi delovnimi mesti z boljšim usklajevanjem med izobraževalnimi ustanovami in združenji delodajalcev ter drugimi zadevnimi organizacijami;
29. poziva države članice ter regionalne in lokalne organe, naj skupaj s socialnimi partnerji in ponudniki usposabljanj sprejmejo in izvajajo strategije za razvoj znanj in spretnosti ter strategije predvidevanja ter tako izboljšajo splošna, sektorska in poklicna znanja in spretnosti; nadalje poudarja pomen partnerstev in zaupanja med izobraževalnimi ustanovami, podjetji, socialnimi partnerji in organi oblasti;
30. ugotavlja, da bi te strategije morale vključevati podrobne ocene vrste in ravni zelenih delovnih mest, ki se bodo odprla, ter zahtevanih znanj in spretnosti, kar bi omogočilo predvidevanje in opredeljevanje manjkajočih znanj in spretnosti ter ciljno usmerjene

programe poklicnega usposabljanja in programe vseživljenjskega usposabljanja s poudarkom na usklajevanju znanj in spretnosti z delovnimi mesti, da bi povečali zaposlovanje; poudarja, da je treba v strategije dejavno vključevati tudi delavce, ki so izgubili delovna mesta, in nizkokvalificirane delavce, ki jim grozi izključitev s trga dela, z zagotavljanjem ciljno usmerjenega pridobivanja znanj in spretnosti, ki bo zanje dostopno in brezplačno;

31. ugotavlja, da Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja (Cedefop) predlaga, da je bolje prilagoditi učne načrte in vključiti okoljsko ozaveščenost z razumevanjem trajnostnega razvoja in poslovne učinkovitosti kakor predlagati nove programe usposabljanja;
32. poziva države članice ter regionalne in lokalne oblasti, naj v sisteme usposabljanja in izobraževanja vključijo trajnostni razvoj ter okoljske kompetence, znanja in spretnosti, zlasti s krepitvijo sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja in tako, da spodbujajo raziskovalna središča k razvoju tehnologij, projektov in patentov za zelene proizvode v sodelovanju z novimi zelenimi podjetji; spodbuja izmenjavo idej med raziskovalnimi središči ter mrežami podjetij in strokovnjakov; opozarja na pomen znanj in spretnosti s področja naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike ter na to, da je treba zagotoviti, da bo na teh področjih študiralo več žensk;
33. poziva k ambiciozni strategiji za ustvarjanje trajnih delovnih mest, vključno z reševanjem vprašanja nesorazmerja, s posebnim poudarkom na zadovoljevanju potreb po znanju in spretnostih okolju prijaznejšega gospodarstva;
34. poziva države članice, naj izkoristijo razvoj tega sektorja za oblikovanje visoko strokovnih vajeništev, ki bodo mladim zagotovila specializirano znanje in usposabljanje, ter naj pomagajo premagovati visoke stopnje brezposelnosti med mladimi;
35. poziva Komisijo in države članice, naj pri prehodu na zeleno gospodarstvo upoštevajo potrebe žensk in deklet po boljših priložnostih za vseživljenjsko učenje, zlasti v sektorjih z velikimi možnostmi za ustvarjanje zelenih delovnih mest, kot so znanost, raziskave, inženirstvo ter nove in digitalne tehnologije, z namenom, da bi okrepili položaj žensk v družbi, odpravili stereotipe glede spola in zagotovili delovna mesta, ki v celoti ustrezajo posebnim potrebam ter znanjem in spretnostim žensk;
36. poziva Komisijo, države članice ter regionalne in lokalne organe, naj v opredeljevanje, izvajanje in spremljanje politik o ustvarjanju zelenih delovnih mest na vseh ravneh sistematično vključujejo vidik spola in tako zagotovijo, da bodo enake možnosti res zajamčene, ob tem pa naj upoštevajo izzive pri ustvarjanju zelenih delovnih mest na podeželju; poziva države članice ter regionalne in lokalne organe, naj si bolj prizadevajo, da bi ženskam omogočile polno udeležbo v oblikovanju politike, odločanju in izvajanju strategije za zeleno zaposlovanje, kjer bodo zajeta zelena znanja in veščine;
37. poziva Komisijo, naj odpre javno razpravo in uveljavi pojem izobraževanja za trajnostni razvoj s posebnim poudarkom na izobraževanju deklet in žensk; poziva države članice in Komisijo, naj uveljavljajo politike za spodbujanje večje udeležbe žensk v naravoslovnem, tehnološkem, inženirskem ter matematičnem izobraževanju in

podjetništvu, ter naj povežejo agendo za zelena delovna mesta z opolnomočenjem žensk skozi izobraževanje; poziva, da bi določili jasne cilje in spremljali zaposlovanje žensk na zelenih delovnih mestih v programih vajeništva; poziva, da bi v zelenih sektorjih spodbujali udeležbo žensk v možnostih za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter vseživljenjsko učenje;

38. poziva Komisijo in države članice, naj začnejo uporabljati nov, socialni, podnebnju prijazen kazalnik rasti, ki bo zajemal negospodarske vidike dobrega počutja in bo osredotočen predvsem na vprašanja v zvezi s trajnostnim razvojem, kot so: enakost spolov, zmanjševanje revščine in nižje emisije toplogrednih plinov;
39. poziva države članice in Komisijo, naj vse politike zelenega zaposlovanja izvajajo v poglobljenem posvetovanju s civilno družbo;
40. poziva Komisijo, naj sprejme strategijo EU za enakost spolov za obdobje 2015–2020, v kateri bo upoštevala cilje glede stopnje zaposlenosti iz strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast.
41. poudarja, da morajo javni organi in službe izvajati ciljno usmerjene ukrepe za zapolnitev vrzeli v znanjih in spretnostih, v katerih bodo sodelovali vsi deležniki na trgu dela, skupaj z delodajalci in njihovimi organizacijami; poziva države članice ter regionalne in lokalne oblasti, naj vzpostavijo mehanizme za usposabljanje zaposlenih v organih in službah za zaposlovanje, da bodo vključevali znanja in spretnosti za zeleno zaposlovanje v politike trga dela, ter naj razvijejo načine za ocenjevanje učinka takšnega usposabljanja; poudarja, kako pomembno je, da evropske izobraževalne ustanove uskladijo svoje programe, da bi zadostili potrebam zelenega gospodarstva in trga dela na splošno;
42. poziva države članice, naj vzpostavijo zakonodajno okolje, ki bo spodbujalo inovacije v zelenem gospodarstvu;

Skladnost politik za celovit razvoj zaposlitvenih možnosti v trajnostnih gospodarstvih

43. poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo ambiciozne, dolgoročne in celovite regulativne, fiskalne in finančne okvire za trajnostne naložbe in spodbujajo inovativnost ter tako v celoti sprostitjo zaposlitveni potencial teh sprememb; poudarja, da bi bilo treba politike razvijati v okviru dolgoročnih perspektiv, ki vključuje cilje in kazalnike za merjenje napredka pri njihovem doseganju;
44. poudarja, da je usklajevanje med Komisijo in med zadevnimi ministrstvi na nacionalni ravni pomembno, da se oblikuje celosten okvir za spremembe s pristopom celovitega upravljanja, ki bo lahko namenil potrebno pozornost distribucijskim učinkom tranzicije;
45. ugotavlja, da je uspeh ali propad pobude za zeleno zaposlovanje odvisen od stopnje ambicije zavezujočih ciljev Komisije za obnovljive vire energije in energijsko učinkovitost ter od naložb v tehnologijo obnovljivih virov energije in programe za energijsko učinkovitost, h katerim so se zavezale države članice;
46. poudarja, da so Komisija in države članice pristojne sprejemati usklajene politike, ki

spodbujajo proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in večjo energetske učinkovitost, da se sproži lokalni in regionalni razvoj in ustvarjanje kakovostnih lokalnih delovnih mest; poudarja, da bodo naložbe v obnovljive vire energije in energijsko učinkovitost v prihodnjih letih lahko postale eden glavnih virov novih delovnih mest v Evropi;

47. opozarja, da je energetska samozadostnost ozemlja eden od dolgoročnih ciljev gospodarske in energetske politike EU; poleg tega vztraja, da je treba nujno upoštevati teritorialno razsežnost naložb, saj prispeva k doseganju ciljev politike EU na področju teritorialne kohezije ter povezovanja mest in podeželja;
48. pozdravlja, da je Komisija vključila dostojna delovna mesta v pogajalski mandat EU za pogajanja na enaindvajseti konferenci pogodbenic (COP 21) v Parizu, pri čemer gradi na sporazumu iz Cancuna iz leta 2010 in poznejših pobudah; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo agenda pravičnega prehoda ostala del njenega pogajalskega stališča;
49. poziva EU in države članice, naj določijo obvezujoče cilje v zvezi z varčevanjem z energijo in energetske učinkovitostjo ter kot instrument za lažje doseganje ciljev v zvezi z varčevanjem z energijo uvede sistem belih certifikatov; poziva države članice k popolnemu izvajanju in izvrševanju direktive o energetske učinkovitosti ter k nadaljnji zavezanosti, da bi izpolnili najmanj cilje glede energetske učinkovitosti do leta 2030;
50. podpira zavezo EU, da si bo v sodelovanju z mednarodnimi partnerji prizadevala za pravičen svetovni prehod na vključujoče zeleno gospodarstvo;
51. poziva države članice, naj v celoti spoštujejo in izvajajo nove določbe prenovljene zakonodaje EU o javnih naročilih ter naj preučijo, ali bi lahko uvedba okoljskih in socialnih meril v politikah javnega naročanja spodbudila ustvarjanje delovnih mest v bolj zelenem gospodarstvu; poudarja, da bi bilo mogoče pojasniti preostale pravne nejasnosti v zvezi z uporabo socialnih in okoljskih določb na področju javnih naročil;
52. poziva Komisijo, naj pomaga oživiti sektor popravil, v katerem bi se odprla nova delovna mesta, ki so že po svoji naravi okolju prijazna;
53. poziva države članice, naj podpirajo prispevek javnih storitev k pravičnemu prehodu na trajnostno gospodarstvo, zlasti tako, da proaktivno zagotovijo, da se bodo storitve, kot so komunikacije, energija, promet ter ravnanje z odpadki in vodami, opravljale trajnostno;
54. izraža veliko razočaranje zaradi umika zakonodajnega svežnja o krožnem gospodarstvu, saj naj bi določbe tega svežnja že samo v sektorju ravnanja z odpadki v EU ustvarile do 180 000 novih delovnih mest; zato poziva Komisijo, naj ob spoštovanju pristojnosti držav članic izpolni svojo zavezo, da bo čim prej predlagala ambiciozno zakonodajo o odpadkih, katere namen bo zmanjšanje količine odpadkov višje v verigi, opredelitev novih ciljev glede recikliranja ter ponovna opredelitev meril za izračunavanje količine dejansko recikliranega materiala;
55. poleg tega poziva Komisijo, naj razmisli tudi o uvedbi meril za zagotavljanje spodbud podjetjem s pozitivnim in okoljsko vzdržnim ciklom odlaganja odpadkov;

56. se zaveda, da ima povezovanje trajnostne kmetijske proizvodnje s spremljanjem in varstvom biotske raznovrstnosti na kmetijah – posledično pa tudi pametno označevanje kmetijskih proizvodov glede njihovega vpliva na okolje, s čimer naj bi spodbudili povpraševanje potrošnikov po proizvodih, ki podpirajo biotsko raznovrstnost – velik potencial za zeleno zaposlovanje na podeželskih območjih EU;
57. ugotavlja, da ima trajnostno gospodarjenje z gozdovi resničen potencial za ustvarjanje delovnih mest, saj dejavno prispeva k blaženju podnebnih sprememb in varstvu biotske raznovrstnosti;
58. poziva Komisijo, naj uporabi semester EU in pregled strategije Evropa 2020, da podpre ustvarjanje zelenih delovnih mest; jo poziva, naj za vsako posamezno državo izda priporočila, ki lahko prispevajo k višji stopnji zaposlenosti in nižjemu okoljskemu odtisu, in poziva k podrobnim in neodvisnim raziskavam stroškov in koristi prenosa davčne obremenitve (na primer z obdavčitve dela na okoljsko obdavčitev) ter odprave subvencij do leta 2020;
59. poudarja, da bi takšna priporočila lahko zajemala preusmeritev z obdavčitve dela na druge vire in da bi moral biti namen tovrstne preusmeritve sprememba ravnanja, s katerim se onesnažuje okolje, ne sme pa imeti neželenih posledic za sisteme socialne varnosti ali nesorazmerno vplivati na ljudi z nizkimi dohodki;
60. poziva Komisijo in države članice, naj postopoma odpravijo vse okolju posredno in neposredno škodljive subvencije, pa ne samo za fosilna goriva; poziva Komisijo, naj razvije modele za izvajanje v državah članicah, da bi namesto dela obdavčili onesnaževanje okolja, pri tem pa upošteva vpliv blaga in storitev na okolje po načelu onesnaževalec plača; poziva Komisijo, naj za vsako posamezno državo izda priporočila, ki bodo prispevala k spodbujanju zelenih zaposlitev in zmanjševanju okoljskega odtisa; poleg tega poziva Komisijo, naj proaktivno vključi okoljska in podnebna vprašanja v evropski semester in tako podpre ustvarjanje zelenih delovnih mest;
61. spodbuja države članice, naj uvedejo namenske subvencije in/ali davčne oprostitve za zagonska podjetja ter za mikro, mala in srednja podjetja, ki proizvajajo blago in storitve z visoko okoljsko dodano vrednostjo, na primer s skupno zmanjšano vsebnostjo ogljika;
62. poziva Komisijo in države članice k večji skladnosti in usklajenosti politik in k okrepitvi političnih zavez na najvišji ravni glede drugih s tem povezanih vidikov, kot so davek na kapitalske dobičke in dobičke pravnih oseb, davek na finančne transakcije ter boj proti davčnim goljufijam in utaji davkov;
63. poziva Komisijo, naj obnovi svojo zavezo strategiji Evropa 2020 in najkasneje do konca leta 2015 izda vmesni pregled te strategije; poziva Komisijo, naj ponovno potrdi cilje evropskega semestra, pri tem pa upošteva preglednico za makroekonomska neravnotežja in pregled strategije Evropa 2020; poziva Komisijo, naj predlaga ambicioznejše socialne in okoljske cilje do let 2030 in 2050; poudarja, da bi državam članicam pri ocenjevanju učinkovitost okoljskih politik in politik dela ter krepitvi na evropski ravni razvitih orodij za spremljanje napredka in smernic za zaposlovanje v okviru strategije Evropa 2020 lahko pomagalo tudi podrobno, metodološko utemeljeno in skupno spremljanje zelenih delovnih mest;

64. poudarja, da sveženj ukrepov za podnebne spremembe in obnovljive vire energije do leta 2030 nudi priložnosti za ustvarjanje delovnih mest, okoljska zakonodaja pa bo imela pomembno vlogo pri doseganju dolgoročnih okoljskih ciljev EU ter ustvarjanju delovnih mest in zelene rasti;
65. poziva Komisijo, naj inovacije obravnava kot temelj evropskega gospodarstva in razvije dejavne strategije za zagotavljanje, da se družbene spremembe dobro upravljajo in da je njihovih koristi deležna vsa Evropa; poziva Komisijo in države članice, naj podprejo nastajanje novih dobavnih verig in industrijskih mrež na področju učinkovite rabe virov, blaga in storitev s trajnostno industrijsko politiko in spodbudami za preoblikovanje trga;
66. poudarja, da morajo države članice svoje gospodarstvo pripraviti na nizkoogljično ter z viri gospodarno in energetske učinkovito prihodnost, pri čemer je treba upoštevati morebitno tveganje selitve delovnih mest in virov CO₂ zaradi učinka podnebnih politik;
67. poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo mednarodno sodelovanje na področju globalnega usklajevanja okoljske politike, da bi preprečili uhajanje proizvodnje iz EU in selitev virov CO₂;
68. poziva Komisijo, naj čim prej pripravi predlog o reformi sistema EU za trgovanje z emisijami in pri tem upošteva, da je treba zaščititi panoge, v katerih obstaja velika nevarnost selitve virov CO₂;
69. poziva Komisijo, naj pri izvajanju energetske unije obravnava tudi ustvarjanje zelenih delovnih mest;

Naložbe v ustvarjanje trajnostnih delovnih mest

70. poudarja, da je treba zagotoviti pravilno razmerje ukrepov na strani ponudbe in povpraševanja s kombinacijo odpiranja delovnih mest in ustreznih aktivnih politik trga dela, ki ustrezajo potrebam različnih lokalnih trgov dela;
71. poziva Komisijo in države članice, naj – tudi v okviru evropskega sklada za strateške naložbe – spodbujajo kakovostne naložbe, ki bodo ustvarjale družbene in ekonomske koristi, na primer trajnostna kakovostna delovna mesta, enakost spolov, kakovostno izobraževanje in inovacije za spodbujanje prehoda na zeleno gospodarstvo in za boj proti energetske revščini; poziva Komisijo in države članice, naj usmerjajo naložbe na področja s pozitivnim vplivom na trg dela, da bodo tako ustvarile trajnostna delovna mesta s polnim socialnim zavarovanjem in se borile proti brezposelnosti; poudarja, da bi morali financirani projekti merljivo prispevati k strategiji EU 2020; v tem okviru poudarja, da so se v zelenih sektorjih v recesiji vseskozi odpirala delovna mesta;
72. poudarja, da naložbe v energetske učinkovitost lahko spodbujajo ustvarjanje lokalnih delovnih mest in lokalni gospodarski razvoj ter zmanjšajo energetske revščine, ter da je zagotavljanje energetske učinkovitosti zgradb stroškovno najbolj učinkovit način dolgoročnega reševanja energetske revščine, s katero se spopada približno 125 milijonov Evropejcev, in pomemben element pri zagotavljanju učinkovitejše rabe evropske energije in ustvarjanja zelenih delovnih mest; poudarja, da je v zvezi s tem ključnega pomena tudi zagotavljanje varnosti stavb; poziva Komisijo, naj čim prej

- predstavi svojo pobudo o pametnem financiranju za pametne stavbe;
73. priporoča, da se podnebje, energija iz obnovljivih virov in energetska učinkovitost obravnavajo kot naložbeni cilji in pomembno politično načelo ravnanja;
  74. opozarja na spremne dejavnosti, ki škodljivo vplivajo na okolje in družbo, ker spodbujajo politično doslednost, potrebno za kar največje izkoriščanje potenciala zelenih delovnih mest za zaposlovanje;
  75. priporoča ciljno usmerjanje na kakovostne naložbe v glavne javne storitve, kot so komunikacije, energija, promet ter ravnanje z odpadki in vodami, da bi podprli trajnostne postopke javnega naročanja in vsesplošno vključevanje zelenih znanj in spretnosti;
  76. poziva države članice, naj v celoti izkoristijo možnosti, ki jih ponuja pravni okvir za evropske strukturne in investicijske sklade, ter druge vire evropskega financiranja za spodbujanje trajnostnih projektov, ki pospešujejo zeleno zaposlovanje, in naj s pomočjo jasnih in preprostih pravil ter dostopnih minimalnih pragov financiranja zagotovijo, da bodo finančna sredstva in finančni instrumenti EU čim bolj dostopni lokalnim organom;
  77. spodbuja Komisijo in države članice, naj uporabijo povolilni pregled večletnega finančnega okvira leta 2016 kot priložnost za spodbujanje prehoda na bolj zeleno gospodarstvo;
  78. ugotavlja, da je za podporo zelenemu gospodarstvu in rasti zaposlovanja na voljo pomoč ESS, in spodbuja nacionalne vlade in zadevne nacionalne službe, naj razmislijo o dejavnejši uporabi teh finančnih sredstev za spodbujanje odpiranja ekonomsko upravičenih in trajnostnih zelenih delovnih mest;
  79. ugotavlja, da so nekatere države članice dosegle precejšen napredek pri prehodu na zeleno gospodarstvo, ter poziva Unijo in države članice, naj spodbujajo izmenjavo idej, znanja, izkušenj in dobrih praks na tem področju, da bi zagotovili nemoten prehod;
  80. poziva države članice in zasebni sektor, naj uporabljajo instrumente, kot so okoljsko primerna zasnova, znak za okolje, sistem EMAS in zelena javna naročila, ter tako podpirajo zeleno gospodarstvo in prispevajo k ustvarjanju zelenih delovnih mest; poziva Komisijo, naj zagotovi smernice, ki bodo v pomoč pri ustvarjanju ugodnih tržnih razmer za popolno privzete teh prostovoljnih instrumentov;
  81. poziva države članice, naj več pozornosti namenijo izvajanju sistemov za ravnanje z okoljem in okoljsko presojo na podlagi evropskega standarda (ISO 14000);

Mala in srednja podjetja (MSP)

82. podpira cilje zelenega akcijskega načrta za MSP in ukrepe za MSP, vključno z ustanovitvijo Evropskega centra odličnosti za učinkovitost virov, ki bo svetoval in pomagal MSP, ki si prizadevajo povečati učinkovitost rabe virov, podpiral zeleno podjetništvo, izkoristil priložnosti za bolj zelene vrednostne verige in omogočil lažji vstop MSP in mikropodjetjem na trg; meni, da so dejavnosti ozaveščanja in tehnične

- pomoči ključnega pomena za dejavno sodelovanje MSP v krožnem gospodarstvu;
83. poudarja, da je treba spodbujati: žensko podjetništvo v zelenem gospodarstvu, več sodelovalnih poslovnih modelov, na primer zadruga in socialna podjetja, pa tudi kmetice in družinske kmetije, dostop žensk do mikrofinanciranja, odpiranje zelenih delovnih mest v javnih storitvah in pilotne projekte za uvajanje s spolom povezanih meril kakovosti za podjetja pri javnih naročilih;
  84. spominja, da imajo mala in srednja podjetja ogromen potencial za ustvarjanje delovnih mest, zlasti za zaposlovanje mladih, in za spodbujanje dvotirnega sistema poklicnega usposabljanja in vajeniških programov;
  85. se zaveda, da bi lahko z Evropskim skladom za strateške naložbe pomagali mikro, malim in srednjim podjetjem pri udeležbi v dejavnostih, ki vključujejo številne okoljske in socialne inovacije;
  86. ugotavlja, da je iz podatkov Eurobarometer o zelenih dejavnostih v malih in srednjih podjetjih razvidno, da so se varčevanje z energijo, zmanjševanje količine odpadkov in omejevanje uporabe surovin izkazali za ekonomsko ugodne ukrepe;
  87. poziva Komisijo, naj spodbuja nove poslovne modele, kot so zadruga, in jih podpre pri prizadevanjih, da bi povečale učinkovitost proizvodnih in distribucijskih procesov, sprejemale inovativne rešitve in s tem zmanjšale porabo virov ter nudile bolj trajnostne proizvode in storitve;
  88. poudarja, da lahko MSP ustvarjajo rast in delovna mesta le, če so jim prek zelenega gospodarstva na voljo tudi ugodne priložnosti;
  89. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo zelene spodbude za MSP pomembno vplivale tam, kjer so najbolj potrebne;
  90. ugotavlja, da so MSP in mikropodjetja glavno gonilo ustvarjanja delovnih mest v Evropi; poudarja, da se MSP in mikropodjetja soočajo s posebnimi izzivi pri izkoriščanju priložnosti za delovna mesta zelenega prehoda, zlasti kar se tiče dostopa do finančnih sredstev, usposabljanja ter zapolnjevanja vrzeli v znanjih in spretnostih; poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo ambiciozne ukrepe, s katerimi bodo podprle lažje ustvarjanje zelenih delovnih mest v MSP in mikropodjetjih in ki naj vključujejo ciljno usmerjeno obveščanje, ozaveščanje, tehnično pomoč ter dostop do finančnih sredstev in ukrepov za usposabljanje;
  91. opozarja, da lahko okolju prijaznejša vrednostna veriga, ki vključuje predelavo, popravila, vzdrževanje, recikliranje in okoljsko primerno zasnovane izdelke, malim in srednjim podjetjem ponudi precejšnje poslovne priložnosti;
  92. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

OBRAZLOŽITEV

Komisija je pobudo za zeleno zaposlovanje¹ objavila julija 2014, skupaj z zelenim akcijskim načrtom za MSP² (ki ga tudi obravnava to poročilo) in sporočilom o krožnem gospodarstvu.

Namen pobude je nadgraditi delovni dokument služb Komisije „Exploiting the employment potential of green growth“ (Izkoriščanje zaposlitvenega potenciala zelene rasti) iz leta 2012³, ki je del svežnja ukrepov za zaposlovanje ter v katerem je bilo poudarjeno, da bi bilo mogoče v zelenem gospodarstvu do leta 2020 ustvariti do 20 milijonov delovnih mest, in ki upošteva smernice za zaposlovanje, ki države članice pozivajo, naj: ... *spodbujajo ustvarjanje delovnih mest, tudi na področjih varstva in oskrbe ter zelenega zaposlovanja.*⁴

Opredelitev pojma „zelenih“ delovnih mest je problematična, zlasti pri spremljanju njihovega razvoja za statistične namene. Mednarodna organizacija dela trdi, da so zelena delovna mesta dostojna delovna mesta, ki:

- *zmanjšujejo porabo energije in surovin,*
- *povzročajo omejene emisije toplogrednih plinov,*
- *ustvarjajo čim manj odpadkov in onesnaževanja,*
- *varujejo in obnavljajo ekosisteme.*

Številni sodelujoči pri tem poročilu, vključno z združenjem UEAPME in profesorjem Paulom Ekinsom z univerze UCL, so poročevalcu povedali, da bi bilo koristneje razmišljati v okviru splošnega konteksta „ustvarjanja bolj zelenega gospodarstva“, ki je primernejše z vidika proizvodov, procesov in storitev, pri čemer bi bilo treba to vključiti v vse politike: fiskalno politiko, politiko zaposlovanja in trga dela, politiko izobraževanja in usposabljanja ter raziskovalno, inovacijsko, podnebno in energetska politiko.

Zeleno gospodarstvo izhaja iz številnih izzivov, ki jih Komisija predstavlja takole: neučinkovita raba virov, nevzdržna obremenitev okolja in podnebne spremembe ter tudi socialna izključenost in družbena neenakost⁵ ter družbeni pritiski in visoka stopnja brezposelnosti, s katerimi je ta odbor dobro seznanjen. Ti izzivi bodo nedvomno vplivali na svet dela. ASDA, ena večjih trgovskih verig, na primer ocenjuje, da je 95 % svežih pridelkov, ki jih prodaja, ogroženih zaradi podnebnih sprememb, tretjina jih je celo resno ogroženih⁶.

---

¹ Pobuda za zeleno zaposlovanje: izkoriščanje potenciala zelenega gospodarstva za ustvarjanje novih delovnih mest COM(2014)0446

² Sporočilo Komisije z naslovom „Zeleni akcijski načrt za MSP“ COM(2014)0440

³ Delovni dokument služb Komisije „Exploiting the employment potential of green growth“ (Izkoriščanje zaposlitvenega potenciala zelene rasti) SWD(2012)92

⁴ Sklep Sveta [2010/707/EU](#) z dne 21. oktobra 2010 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic [Uradni list L z dne 24.11.2010]

⁵ Pobuda za zeleno zaposlovanje: izkoriščanje potenciala zelenega gospodarstva za ustvarjanje novih delovnih mest COM(2014)0446

⁶ Preparing for the Perfect Storm – skills for a sustainable economy (Priprave na popolno nevihto – znanja in

Potreba po vključitvi takšnega razmišljanja o zeleni ekonomiji se je odrazila v ključni zahtevi, ki so jo poročevalcu predstavili številni sodelujoči: treba je oblikovati usklajen in celovit politični okvir, ki bi ponudil predvidljivo okolje za usposabljanje in naložbe. Nedosledna politika in spodbude so bile pogosto navedene kot zaviralke napredka, ki omejujejo zaposlitveni potencial. Tovrstna politika mora imeti dolgoročne cilje: stavbe, ki so zgrajene danes, bodo lahko stale še naslednjih petdeset let, zato morajo ustrezati najvišjim standardom energetske učinkovitosti in trajnostne gradnje; naložbe v večje obrate za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov je treba načrtovati ob upoštevanju časovnega obzorja, ki sega onstran leta 2020 itd.

Profesor Ekins in drugi so opredelili tri glavne gonilne sile ustvarjanja delovnih mest, ki so dokazano učinkovite, Komisija in Parlament pa sta jih že nekajkrat predlagala, vendar jih nista ustrezno izpeljala do konca. Mednje sodijo:

Reforma okoljskih davkov, tj. prenos davčne obremenitve z dela na okoljske stroške ob zagotavljanju, da to ne povzroča regresivnih učinkov. To bi bilo mogoče dodatno okrepiti s stalno uporabo procesa semestra in nacionalnih priporočil. Zaradi zagotavljanja doslednosti bi bilo treba tudi poskrbeti za ukinitvev subvencij z nasprotnim učinkom od zelenega, ki podpirajo onesnažujoče ali ogljično intenzivne sektorje.

Učinkovita raba energije in virov. EP nenehno izpostavlja potencial na tem področju, tudi s posvečanjem energetske učinkovitosti pri boju proti energetske revščini s celovitim programom za toplotno izolacijo¹. Ocene vpliva direktive o energetske učinkovitosti stavb² na zaposlovanje kažejo, da bi bilo mogoče ustvariti 2 milijona delovnih mest, od katerih jih veliko že zaradi same narave dela ne bi bilo mogoče prenesti v tujino, direktiva o energetske učinkovitosti pa je dala še dodatni zagon. Vendar bo učinke mogoče zaznati le, če se bosta direktivi učinkovito izvajali (za kar bo morda treba oblikovati močnejše mehanizme) ter če ju bodo spremljale potrebne naložbe in usposabljanje. Povpraševanje po učinkovitejši rabi virov je veliko: združenje UEAPME opozarja na podatke Eurobarometra, ki kažejo, da 93 % MSP izvaja vsaj en ukrep za učinkovitejšo rabo virov³.

Razvoj oskrbovalne verige, da bo imela EU zaposlitvene in gospodarske koristi na vseh stopnjah. Industrijska strategija, ki usmerja in spodbuja naložbe v, na primer, sektor obnovljivih virov energije, ki lahko ustvari več delovnih mest na podeželju in nekdanjih industrijskih območjih, je nedvomno potrebna. Potreben je tudi razvoj oskrbovalne verige, da se spodbujajo spremembe in da se zagotovi, da se vsak del posla zna spopasti z izzivi. Številna podjetja se ne posvečajo oskrbovalnim verigam z vidika emisij, zaščite pred podnebnimi spremembami ali učinkovite rabe virov.

Pri uresničevanju prehoda na zeleno gospodarstvo je udeležba delovne sile ključnega pomena. V nekaterih sektorjih bo prišlo do znatnih sprememb, celo do zatona, upravljanje teh

---

spretnosti za trajnostno gospodarstvo), IEMA, 2015

¹ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. junija 2013 o socialnih stanovanjih v Evropski uniji (2012/2293(INI))

² Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb

³ Flash Eurobarometer št. 381–2014

sprememb pa bo uspešnejše, če bodo na voljo učinkovita podpora, preusposabljanje in možnost spremembe proizvodnje. Skladi EU lahko pri tem odigrajo pomembno vlogo, če se uporabljajo učinkovito. Na ravni sektorjev imajo evropski sveti delavcev pomembno vlogo pri upravljanju sprememb. Udeležba delovne sile prav tako pomaga pri ustvarjanju priložnosti. „Zeleni predstavniki“ so podobno kot predstavniki za zdravje in varnost lahko koristni pri širjenju ozaveščenosti in uvajanju sprememb, kot dokazuje poročilo združenja TUC „The Union Effect“ (Učinek skupnosti)¹. Skupina PHS Group je na primer vzpostavila omrežje t.i. okoljskih prvakov, ki razpolagajo z ustreznimi strokovnimi znanji in spretnostmi, za katere lahko pridobijo tudi akreditacijo, obenem pa pomagajo zmanjševati stroške razsvetljave in omogočajo viden napredek na področju recikliranja in predelave materialov.

Udeležba delovne sile je pomembna tudi zato, ker mora biti delo dostojno: pošteno plačano, v dobrih delovnih pogojih ter v zdravem in varnem vzdušju. Odnosi med delodajalci in delojemalci v nekaterih zelenih sektorjih so precej slabo razviti tako na eni kot na drugi strani, zato bi bilo treba spodbujati nov sektorski socialni dialog. Prenovljena strategija o varnosti in zdravju bi morala upoštevati nova in spreminjajoča se tveganja v razvijajočih se sektorjih.

Ko podjetja želijo ali morajo ukrepati v smeri povečanja trajnosti, številna niso prepričana, kako obvladovati tveganja ali kako uvajati spremembe, lahko pa tudi ugotovijo, da ne najdejo delavcev s potrebnimi znanji in spretnostmi. V sporočilu Komisije so številni pozitivni predlogi, potrebujemo pa celovit pristop, ki bo privzgojil razumevanje pomena trajnosti za podjetja in družbo kot celoto. Obstajati mora splošna ozaveščenost o načelih trajnosti na ravni šolstva, saj se še vedno premalo študentov, predvsem deklet, specializira za znanja in spretnosti s področja naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, kar je že dolgo težava. Študentska organizacija NUS iz Združenega kraljestva poroča, da 60 % anketiranih študentov prvega letnika želi izvedeti več o trajnosti, ne glede na to, kaj študirajo. To zanimanje je treba razvijati ter privzgojiti splošna znanja in spretnosti, če želimo uvesti zeleno delo: študentje želijo sodelovati pri oblikovanju ustreznih predmetov. NUS poudarja, da če si želimo vodstva v zvezi s temi vprašanji, moramo upoštevati, da je 80 % svetovnih voditeljev obiskovalo univerzo, zato lahko to, kar se dogaja tam, oblikuje našo prihodnost.

Veliko je mogoče storiti tudi na sektorski ravni, kot je pokazal projekt „GreenVET“ združenja EUROFER.² V tem primeru gre za zagotavljanje temeljitega usposabljanja o zakonodajnem in tehničnem okolju (vključno z učinkovito rabo virov), v katerem deluje jeklarska industrija, pri čemer si deležniki projekta obetajo, da bo tovrstno akreditirano usposabljanje omogočilo večjo mobilnost znotraj sektorja in prenos strokovnega znanja. Prizadevati bi si morali tudi za potrjevanje rezultatov formalnega in neformalnega izobraževanja ter za priznavanje tovrstnega potrjevanja kot orodja za zaposlitev vrzeli med povpraševanjem na trgu dela ter razpoložljivimi znanji in spretnostmi. Kot se je seznanil poročevalec, veliko delavcev pridobiva znanja in spretnosti z delom, za kar niso deležni formalnega priznanja, to pa posledično ovira napredovanje. Sveti za znanja in spretnosti imajo lahko pomembno vlogo pri posodabljanju učnih programov za sektorske in posebne potrebe po znanjih in spretnostih ter pri odzivanju na spremembe na trgu. Vendar pa obstaja potreba po krovnem načrtu znanj in spretnosti, v katerega morajo biti vključeni vsi akterji, od zaposlitvenih svetovalcev in

---

¹ The Union Effect – greening the workplace (Učinek skupnosti – ustvarjanje bolj zelenega delovnega okolja), TUC

https://www.tuc.org.uk/sites/default/files/The_Union_Effect_Greening_The_Workplace_Covers_2014_All.pdf

² http://www.gt-vet.com/?page_id=18

zavodov za zaposlovanje (pomembno vlogo ima lahko evropska mreža JZZ) do ponudnikov usposabljanja (vključno z lokalnimi organi), socialnih partnerjev in vlad.

Usposabljanje mora biti dostopno, cenovno ugodno in razpoložljivo skozi celotno delovno dobo. Vrzeli med znanji in spretnostmi ne nastajajo samo na ravni vstopa na trg dela, temveč pogosto tudi na ravni vodenja projektov, na primer pri gradbenih inženirjih. Združenje EWEA meni, da bo lahko zaradi trenutnega pomanjkanja znanj in spretnosti do leta 2030 primanjkovalo približno 15.000 kvalificiranih delavcev. Pomanjkanje znanj in spretnosti bo verjetno največje na področju obratovanja in vzdrževanja, zaradi česar bo na lokalni in regionalni ravni težko ustvariti delovna mesta na podeželju, kjer so vetrne elektrarne in kjer je pogosto premalo zaposlitvenih priložnosti. Za oblikovanje izkušene delovne sile je potreben čas.

Z inovativnimi pristopi bi lahko vpeljali tudi bolj dinamičen pristop za trenutno brezposelne: brezposelne gradbene delavce bi lahko plačali, da zamenjajo delavce, ki obiskujejo tečaje usposabljanja; diplomanti s trajnostmi znanji in spretnostmi bi bili lahko začasno (in proti plačilu) napoteni v podjetja in organizacije, ki želijo razviti trajnostne prakse: takšen sistem je v Združenem kraljestvu ustvaril več kot 50 delovnih mest, saj so se organizacije odločile, da obdržijo napoteno osebje.

Vendar so naložbe in ustrezne spodbude v skladu s celovito in stabilno politiko ključnega pomena, če želimo ustvariti resnično zeleno gospodarstvo in ne le skupek posameznih pobud. Novi Evropski sklad za strateške naložbe je še ena priložnost za takšne ciljno usmerjene kakovostne naložbe, ki temeljijo na načelu partnerstva; enako velja za pametno uporabo drugih načinov financiranja EU, kot so navedeni v sporočilu Komisije: vemo, da je obnova stavb donosna tako z vidika delovnih mest na naložbo kot prihranjene energije. Ne pozabimo, da tudi drugi sektorji, na primer socialno varstvo, potrebujejo naložbe v dostojno delo. Kot sta poudarili združenji ENSIE in RREUSE, je tudi socialno podjetništvo dokazalo, da lahko ponudi številna delovna mesta na področju ponovne uporabe in popravil ter prispeva k socialni vključenosti. Tudi politika javnih naročil mora odigrati svojo vlogo, in sicer z uporabo določb o (okoljski in socialni) trajnosti za odgovorno nakupovanje. Zanimiv primer je Social Value Act (zakon o socialni vrednosti) v Združenem kraljestvu¹.

Naložbe so potrebne tudi za spodbujanje potrebne inovativnosti v takšni industrijski politiki, ki bo EU spremenila v gospodarstvo z najučinkovitejšo rabo virov na svetu, obenem pa razvijala aktivne strategije za dobro upravljanje socialnih sprememb s koristmi, razširjenimi po vsej EU.

MSP se pri prehodu srečujejo s posebnimi težavami. OECD meni, da je njihovo prilagajanje na okoljsko trajnostne prakse tako v proizvodnem kot v storitvenem sektorju ključnega pomena za uspešen prehod, vendar meni, da je zaskrbljujoče, da se večina MSP zelo slabo zaveda prihodnjih potreb po zelenih znanjih in spretnostih ter da so njihove naložbe v zeleno usposabljanje zelo omejene². Na te težave je treba jasno odgovoriti z oblikovanjem zelenega akcijskega načrta za MSP, ki vključuje vse od usmerjenega obveščanja in ozaveščanja do ustrezne pomoči pri prehajanju na bolj zelene proizvode in procese ter učinkovitih spodbud.

¹ Public Services (Social Value) Act 2012 <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2012/3/enacted>

² The jobs potential of a shift towards a low carbon economy (Potencial za delovna mesta, ki ga ponuja prehod na nizkoogljično gospodarstvo), OECD

Pomemben je tudi celovit pristop na osnovi oskrbovalne verige, pri katerem je mogoče izrabiti učinek obsega, da se zagotovijo usposabljanje in druge koristi. Regionalni in lokalni organi ter finančne institucije morajo tudi sodelovati pri tovrstni podpori.

Jasno je, da svet dela že čuti posledice velikih globalnih trendov, EU pa se na to doslej še ni celovito odzvala. Če želimo ohranjati in krepiti zaposlitvene priložnosti in ustvarjanje delovnih mest, potrebujemo celovit in enoten odziv od ravni politike do ravni osnovnega usposabljanja. Čas je ključen, saj že zdaj izgubljam priložnosti v primerjavi z drugimi deli sveta in svoje delovne sile ne pripravljamo na izzive, s katerimi se že soočamo. Sporočilo Komisije daje odgovore na nekatera vprašanja, vendar bodo morale svojo vlogo izpolniti vse institucije EU, če želimo resnično izvesti potreben prehod.

7.5.2015

MNENJE ODBORA ZA OKOLJE, JAVNO ZDRAVJE IN VARNOST HRANE

za Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

o pobudi za zeleno zaposlovanje: izkoriščanje potenciala zelenega gospodarstva za ustvarjanje novih delovnih mest
(2014/2238(INI))

Pripravljalnica mnenja: Eleonora Evi

POBUDE

Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane poziva Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. ponavlja, da se je treba preusmeriti v nizkoogljično gospodarstvo; poudarja, da lahko bolj zelena gospodarstva pripomorejo k dolgoročni, trajnostni in vključujoči rasti;
2. poudarja, da sta dve tretjini storitev, ki jih zagotavlja narava, vključno z rodovitno zemljo, čisto vodo in zrakom, v upadu, globalno segrevanje in izgubljanje biotske raznovrstnosti pa se bližata meji, ko ne bo več mogoče preprečiti nepopravljive škode za našo družbo in naravno okolje;
3. poudarja, da je stalna gospodarska rast mogoča le, če se upoštevajo omejitve okolja; glede na to poudarja, da lahko zeleno in krožno gospodarstvo pomeni rešitev tako za okolje kot za gospodarstvo in družbo na splošno;
4. poudarja, da je potreben celovit pristop politike, če se želimo odzvati na te izzive, vzpostaviti trajnostna evropska gospodarstva, ki bodo odporna na krize, ter dodobra izkoristiti potencial za ustvarjanje delovnih mest, ki ga ima prehod na zeleno gospodarstvo; poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo ambiciozne in celostne regulativne, fiskalne in finančne okvire, s katerimi bodo zagotovile trajnostne naložbe in spodbudile trajnostne inovacije, kar bo sprostito potencial za zaposlovanje, ki ga ima prehod na zeleno gospodarstvo;
5. poudarja, da sta popolno izvajanje okoljske zakonodaje ter izboljšanje okoljskega povezovanja in skladnosti v različnih sektorskih politikah v EU odločilnega pomena za popolno sprostitve potenciala, ki ga ima zeleno gospodarstvo, torej za ustvarjanje zelenih delovnih mest;

6. ugotavlja, da je Evropska agencija za okolje v svojem poročilu za leto 2015 poudarila, da s sedanjimi ukrepi ne bo mogoče doseči ciljev v zvezi z ohranjanjem biotske raznovrstnosti, zmanjševanjem rabe fosilnih goriv ter bojem proti podnebnim spremembam in preprečevanjem njihovega vpliva na zdravje ljudi in kakovost okolja;
7. poudarja, da prehod na trajnostno družbo in gospodarstvo s trajnostnimi vzorci potrošnje in proizvodnje odpira potencial za ustvarjanje novih zelenih delovnih mest in preoblikovanje sedanjih delovnih mest v zelena v skoraj vseh sektorjih in v vsej vrednostni verigi – od raziskav do proizvodnje, distribucije in izvajanja storitev –, pa tudi v novih zelenih visokotehnoloških sektorjih, kot so obnovljivi viri energije, in v tradicionalnih panogah, kot so proizvodnja, gradbeništvo, kmetijstvo in ribištvo, ter storitvenih sektorjih, kot so turizem, gostinstvo, promet in izobraževanje; poudarja, da ta potencial za ustvarjanje delovnih mest velja tako za visoko- kot nizkokvalificirano delovno silo;
8. se zaveda, da bo prehod na zeleno gospodarstvo na splošno pozitivno vplival na zaposlovanje, saj so trajnostne gospodarske dejavnosti, na primer varčevanje z energijo in ekološko kmetovanje, delovno bolj intenzivne kot dejavnosti, ki jih nadomeščajo;
9. ugotavlja, da ima prehod na zeleno gospodarstvo znaten potencial za ustvarjanje lokalnih delovnih mest, ki jih ne bo mogoče preseliti, med drugim tudi v sektorjih, ki jih je prizadela gospodarska kriza, na primer na področju energetske učinkovitosti v gradbeništvu;
10. je seznanjen, da se je sektor zelenega blaga in storitev po podatkih Evropske agencije za okolje med letoma 2000 in 2011 povečal za več kot 50 % ter ustvaril več kot 1,3 milijona delovnih mest, kar je izboljšalo izvozno bilanco in gospodarsko konkurenčnost EU;
11. opozarja, da smejo države članice pri izvajanju okolju prijaznih politik odstopati od pravil o državni pomoči;
12. poziva države članice in zasebni sektor, naj uporabljajo instrumente, kot so okoljsko primerna zasnova, znak za okolje, sistem EMAS in zelena javna naročila, ter tako podpirajo zeleno gospodarstvo in prispevajo k ustvarjanju zelenih delovnih mest; poziva Komisijo, naj zagotovi smernice, ki bodo v pomoč pri ustvarjanju ugodnih tržnih razmer za popolno privzete teh prostovoljnih instrumentov;
13. poziva države članice, naj več pozornosti namenijo izvajanju sistemov za ravnanje z okoljem in okoljsko presojo na podlagi evropskega standarda (ISO 14000);
14. opozarja, da ima krožno gospodarstvo velik potencial za zaposlovanje; poudarja, da bi lahko z učinkovitejšo rabo virov v Evropi ustvarili 1,4–2,8 milijona delovnih mest, s prehodom na gospodarstvo, ki bo temeljilo na trajnosti in popravljivosti proizvodov, pa bi bilo mogoče v sektorju vzdrževanja, popravil, posodobitve in ponovne uporabe ustvariti delovna mesta v vsem življenjskem krog proizvodov; poudarja, da bi lahko s preprečevanjem nastajanja odpadkov, okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ponovno uporabo in podobnimi ukrepi v podjetjih v EU prihranili 600 milijard EUR neto, kar je 8 % letnega prometa, obenem pa bi skupne letne emisije toplogrednih plinov zmanjšali

za 2–4 %;

15. poudarja, da bi lahko z izvajanjem veljavne zakonodaje o preprečevanju nastajanja odpadkov in ravnanju z njimi ustvarili več kot 400 000 zelenih delovnih mest; želi spomniti, da bi bili lahko z revizijo direktive o odpadkih ustvarili dodatnih 180 000 zelenih delovnih mest, pa je Komisija predlog žal umaknila; poudarja, da bi bilo mogoče z izvajanjem ukrepov za energetska učinkovitost in varčevanje z energijo ustvariti do 2 milijona delovnih mest, v sektorju obnovljivih virov energije pa dodatne 3 milijone;
16. poziva Komisijo, naj izpolni svojo zavezo, da bo do konca leta 2015 posredovala nov predlog za revizijo zakonodaje o odpadkih po celostnem pristopu, tako da: bo obravnavan ves življenjski krog proizvodov, tudi preprečevanje nastajanja odpadkov; bodo določeni cilji EU glede energetske učinkovitosti, s katerimi se bo omejila potrošnja virov in energije, in ustrezen vodilni kazalnik ter se bo spodbujala okoljsko primerna zasnova proizvodov za lažjo ponovno uporabo in recikliranje, pri čemer se bo upošteval ves življenjski krog proizvodov, da bi zagotovili trajnostno ravnanje s surovinami; poudarja, da je treba ohraniti vsaj toliko ambiciozne cilje, kot so v umaknjenem predlogu; poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo trg za sekundarne surovine po recikliranju;
17. ugotavlja, da je od ekosistemov in biotske raznovrstnosti neposredno odvisnih več kot 14 milijonov delovnih mest v Evropi, med drugim v gozdarstvu, kmetijstvu in ribištvu; poudarja, da bi ozelenitev teh sektorjev povečala število zaposlenih in izboljšala odpornost sektorjev, s tem pa spodbudila trajnostno zaposlovanje; ugotavlja, da naložbe v zeleno infrastrukturo zagotavljajo številne socialne, gospodarske in okoljske koristi, vključno z ustvarjanjem delovnih mest;
18. poziva države članice, naj razvijejo programe, ki bodo varovali in ohranjali okolje, naj preprečujejo in popravljajo hidrogeološko nestabilnost, razvijejo zeleno infrastrukturo ter v procesu odločanja popolnoma upoštevajo vrednost naravnega kapitala in ekosistemskih storitev; poudarja, da je treba podpirati trajnostni razvoj na lokalni in regionalni ravni, saj je to pomemben dejavnik zelenega zaposlovanja;
19. se zaveda, da ima povezovanje trajnostne kmetijske proizvodnje s spremljanjem in varstvom biotske raznovrstnosti na kmetijah – posledično pa tudi pametno označevanje kmetijskih proizvodov glede njihovega vpliva na okolje, s čimer naj bi spodbudili povpraševanje potrošnikov po proizvodih, ki podpirajo biotsko raznovrstnost – velik potencial za zeleno zaposlovanje na podeželskih območjih EU;
20. ugotavlja, da ima trajnostno gospodarjenje z gozdovi resničen potencial za ustvarjanje delovnih mest, saj dejavno prispeva k blaženju podnebnih sprememb in varstvu biotske raznovrstnosti;
21. poziva Komisijo in države članice, naj postopoma odpravijo vse okolju posredno in neposredno škodljive subvencije, pa ne samo za fosilna goriva; poziva Komisijo, naj razvije modele za izvajanje v državah članicah, da bi namesto dela obdavčili onesnaževanje okolja, pri tem pa upošteva vpliv blaga in storitev na okolje po načelu onesnaževalec plača; poziva Komisijo, naj za vsako posamezno državo izda priporočila,

ki bodo prispevala k spodbujanju zelenih zaposlitev in zmanjševanju okoljskega odtisa; poleg tega poziva Komisijo, naj proaktivno vključi okoljska in podnebna vprašanja v evropski semester in tako podpre ustvarjanje zelenih delovnih mest;

22. spodbuja države članice, naj uvedejo namenske subvencije in/ali davčne oprostitve za zagonska podjetja, ki proizvajajo blago in storitve z visoko okoljsko dodano vrednostjo, na primer skupno zmanjšano vsebnost ogljika;
23. poudarja, da sveženj ukrepov za podnebne spremembe in obnovljive vire energije do leta 2030 nudi priložnosti za ustvarjanje delovnih mest, okoljska zakonodaja pa bo imela pomembno vlogo pri doseganju dolgoročnih okoljskih ciljev EU ter ustvarjanju delovnih mest in zelene rasti;
24. poudarja, da bi morale biti politike dolgoročne ter vsebovati ambiciozne in zavezujoče cilje glede učinkovite rabe virov, zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, obnovljivih virov energije in varčevanja z energijo, zajemati pa bi morale tudi kazalnike za merjenje napredka pri uresničevanju teh ciljev; poudarja, da bi morale biti politike usmerjene v čim večje zmanjševanje zunanjih okoljskih in družbenih stroškov ter da bi morali določiti ustrezno ceno za emisije toplogrednih plinov;
25. poudarja, da morajo države članice svoje gospodarstvo pripraviti na nizkoogljično ter z viri gospodarno in energetske učinkovito prihodnost, pri čemer je treba upoštevati morebitno tveganje selitve delovnih mest in virov CO₂ zaradi učinka podnebnih politik;
26. poziva Komisijo, naj čim prej pripravi predlog o reformi sistema EU za trgovanje z emisijami in pri tem upošteva, da je treba zaščititi panoge, v katerih obstaja velika nevarnost selitve virov CO₂;
27. poziva države članice, naj del prejemkov z dražbe pravic do emisij toplogrednih plinov vložijo v pripravo politik za pomoč pri prilagajanju na podnebne spremembe ter pri varstvu biotske raznovrstnosti in občutljivih habitatov, na ta način pa ustvarjajo zelena delovna mesta;
28. poziva Komisijo, naj pri izvajanju energetske unije obravnava tudi ustvarjanje zelenih delovnih mest;
29. poziva EU in države članice, naj določijo obvezujoče cilje v zvezi z varčevanjem z energijo in energetske učinkovitostjo ter kot instrument za lažje doseganje ciljev v zvezi z varčevanjem z energijo uvede sistem belih certifikatov; poziva države članice k popolnemu izvajanju in izvrševanju direktive o energetske učinkovitosti ter k nadaljnji zavezanosti za izpolnitev ciljev glede energetske učinkovitosti do leta 2030;
30. poziva države članice, naj razvijejo in izvajajo ambiciozne načrte za posodobitev stavb, da se izboljša njihova energetska učinkovitost, s tem pa pomagajo k oživitvi gradbeništva, ki je med nedavno gospodarsko krizo utrpelo veliko škode, ter pripomorejo k uresnitvi cilja EU, da bi imele vse nove stavbe skoraj ničelno porabo energije; glede na to poziva države članice, naj razvijejo mehanizme financiranja, s katerimi bi spodbudile naložbe v energetske učinkovitost; poziva Komisijo, naj čim prej predstavi svojo pobudo o pametnem financiranju za pametne stavbe;

31. poziva države članice, naj učinkoviteje uporabljajo evropske strukturne in investicijske sklade, na primer da bi financirale obnovljive sklade z ugodno obrestno mero za spodbujanje naložb v obnovljive vire energije, varčevanje z energijo in energetska učinkovitost, gospodarjenje z vodo in ravnanje z odpadki, zeleno infrastrukturo, pa tudi inovativne programe razvoja in inovativne nove tehnologije;
32. poziva države članice, naj dodobra izkoristijo vse različne evropske sklade ter finančne instrumente, ki so na voljo – na primer evropske strukturne in investicijske sklade – se oprejo na sinergije med njimi ter razvijejo potencial za ustvarjanje zelenih delovnih mest; poziva Komisijo in države članice, na prvo mesto postavijo financiranje mikro, malih in srednjih podjetij z naložbami iz Evropskega sklada za strateške naložbe, ki podpirajo razvoj krožnega in zelenega gospodarstva ter ustvarjanje zelenih in trajnostnih delovnih mest; poziva Komisijo in države članice, naj povolilni pregled večletnega finančnega okvira leta 2016 izkoristijo za spodbujanje prehoda na zeleno gospodarstvo;
33. poudarja, da imajo pri prehodu na zeleno gospodarstvo, s tem pa tudi pri ustvarjanju zelenih delovnih mest, odločilno vlogo mala in srednja podjetja; podpira cilje iz zelenega akcijskega načrta za mala in srednja podjetja in s tem povezane ukrepe za učinkovitejšo rabo virov, podporo zelenemu podjetništvu, izkoriščanje priložnosti za bolj zelene vrednostne verige ter lajšanje dostopa na trg za zelena mala in srednja podjetja;
34. se zaveda, da bi lahko z Evropskim skladom za strateške naložbe pomagali mikro, malim in srednjim podjetjem pri udeležbi v dejavnostih, ki vključujejo številne okoljske in socialne inovacije;
35. ugotavlja, da je iz podatkov Eurobarometer o zelenih dejavnostih v malih in srednjih podjetjih razvidno, da so se varčevanje z energijo, zmanjševanje količine odpadkov in omejevanje uporabe surovin izkazali za ekonomsko ugodne ukrepe;
36. poziva Komisijo, naj spodbuja nove poslovne modele, kot so zadruga, in jih podpre pri prizadevanjih, da bi povečale učinkovitost proizvodnih in distribucijskih procesov, sprejemale inovativne rešitve in s tem zmanjšale porabo virov ter nudile bolj trajnostne proizvode in storitve;
37. poziva Komisijo in države članice, naj oblikujejo podatkovne zbirke o ponudbi izobraževalnih tečajev za razvoj zelenih znanj in spretnosti pri delavcih, in o delovnih mestih ter si izmenjujejo najboljšo prakso za zeleno zaposlovanje, da bi povečale priložnosti za mlade, zlasti na območjih, kjer je prehod na trajnostno gospodarstvo še posebej problematičen; poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo ustrezne kampanje obveščanja o zelenem zaposlovanju;
38. poziva Komisijo, naj postavi okvir za izvajanje zgoraj navedenih ukrepov, s tem pa poskrbi za skladno ustvarjanje zelenih delovnih mest v EU.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	6.5.2015
Izid končnega glasovanja	+: 61 -: 7 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Marco Affronte, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Catherine Bearder, Ivo Belet, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Cristian-Silviu Buşoi, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Mireille D'Ornano, Miriam Dalli, Angélique Delahaye, Jørn Dohrmann, Ian Duncan, Stefan Eck, Bas Eickhout, Eleonora Evi, José Inácio Faria, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Iratxe García Pérez, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, György Hölvényi, Anneli Jäätteenmäki, Jean-François Jalkh, Josu Juaristi Abaunz, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Miroslav Mikolášik, Massimo Paolucci, Gilles Pargneaux, Piernicola Pedicini, Pavel Poc, Marcus Pretzell, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Dubravka Šuica, Tibor Szanyi, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Damiano Zoffoli
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Renata Briano, Nicola Caputo, Mark Demesmaeker, Jan Huitema, Merja Kyllönen, James Nicholson, Aldo Patriciello, Marijana Petir, Gabriele Preuß, Bart Staes
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Arne Gericke, Catherine Stihler

7.5.2015

MNENJE ODBORA ZA PRAVICE ŽENSK IN ENAKOST SPOLOV

za Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

o pobudi za zeleno zaposlovanje: izkoriščanje potenciala zelenega gospodarstva za ustvarjanje novih delovnih mest
(2014/2238(INI))

Pripravljalnica mnenja: Monika Vana

POBUDE

Odbor za pravice žensk in enakost spolov poziva Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- ob upoštevanju člena 2 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in člena 8 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
  - ob upoštevanju člena 23 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. septembra 2012 o vlogi žensk v zelenem gospodarstvu¹,
- A. ker Mednarodna organizacija dela in Okoljski program Združenih narodov na splošno opisujeta zeleno delovno mesto kot dostojno delovno mesto, ki prispeva k ohranjanju ali obnavljanju kakovosti okolja, in sicer v kmetijstvu, industriji, storitvah ali upravi, in ker je ta pojem še vedno težko natančno opredeliti;
- B. ker je treba z agendo Mednarodne organizacije dela za dostojno delo povezati vidik enakosti spolov;
- C. ker je glavna politika EU strategija Evropa 2020, kjer cilj trajnostne rasti presega zgolj podnebne spremembe in zajema širok razpon vprašanj za preoblikovanje gospodarstva EU v skladu s pametnimi, zelenimi (ekološkimi) smernicami; ker bo ustvarjanje zelenih delovnih mest za ženske pomagalo pri doseganju ciljev strategije Evropa 2020 – namreč pri boju proti podnebnim spremembam, odpravljanju revščine in socialne izključenosti ter 75-odstotni zaposlenosti;

---

¹ UL C 353 E, 3.12.2013, str. 38.

- D. ker se doseganje ciljev strategije 2020 in izvajanje prehodnih smernic ter politik za zeleno gospodarstvo na trgu zaposlovanja že čutita, a je vloga žensk v zelenem zaposlovanju podcenjena in pogosto spregledana, neupoštevanje vidika enakosti spolov v okoljskih politikah pa povečuje razlike med spoloma;
- E. ker morajo imeti ženske enako korist od ustvarjanja zelenih delovnih mest kot moški in je treba v zelenem gospodarstvu odpraviti „stekleni strop“, obenem pa bi bilo treba pri odpiranju novih, tudi zelenih delovnih mest zagotoviti enake možnosti;
- F. ker so dekleta in ženske premalo zastopane na vseh ravneh izobraževanja v naravoslovju, tehnologiji, inženirstvu, matematiki in podjetništvu, ki so pomembni za napredek na področju zelenih znanj in veščin ter zelenih delovnih mest; ker je treba izobraževanje jemati kot vlaganje v posameznike v vseh življenjskih obdobjih, zlasti ženske; ker udeležbo žensk na omenjenih izobraževalnih področjih pogosto ovirajo spolni stereotipi in kulture z velikimi razlikami med spoloma;
- G. ker zelena delovna mesta štejejo za dinamičen pojem, ki se razvija v skladu z okolju prijaznejšim tehnološkim napredkom in ker naložbe v zelena delovna mesta ne smejo biti v korist zgolj visokokvalificiranim delavcem – to velja tudi za naložbeni načrt Komisije;
- H. ker krize huje prizadenejo ženske in so se zelena delovna mesta izkazala za odpornejša na krize kot druga delovna mesta;
- I. ker je odpiranje zelenih delovnih mest sicer potrebno, a samo po sebi ne zadošča, in ker je potrebno zeleno, trajnostno gospodarstvo, in sicer z boljšim gospodarjenjem z naravnimi viri, z uporabo ekonomskih instrumentov, ki bodo ugodni za okolje, zagotovljeno podporo za inovacije in boljše politike za kmetijstvo, vodo in odpadke, ter z bolj trajnostno potrošnjo in proizvodnjo;
- J. ker ima civilna družba odločilno vlogo v prehodu na zeleno gospodarstvo ter v boju proti razlikami med spoloma;
- K. ker bi bilo treba nameniti več pozornosti zelenemu zaposlovanju na podeželju, in sicer s podporo kmeticam in družinskim kmetijam, da bi jim z zeleno rastjo zagotovili dohodek ter jih spodbudili, da bi ostale v vaseh kot proizvajalke hrane in varstvenice okolja;
1. meni, da bi morala EU izhajati iz opredelitve Mednarodne organizacije dela in Okoljskega programa Združenih narodov, saj je treba pri zelenih delovnih mestih poleg energetske učinkovitosti in nizkih emisij upoštevati tudi tradicionalne pomisleke na področju dela, saj ženske za enako usposobljenost in odgovornost pogosto prejemajo nižje plačilo in delajo v neugodnih razmerah; to pa ne bi smelo biti omejeno na kmetijstvo, industrijo, storitve in upravo, marveč bi morale zajemati vsa delovna področja;
  2. priznava, da je nujno potreben mednarodni dogovor glede skupne opredelitve zelenega gospodarstva, ki bo temeljila tako na socialni kot tudi ekološki trajnosti; poudarja, da ima civilna družba, zlasti družbena gibanja, okoljske organizacije in organizacije za pravice žensk, pomembno vlogo pri opredeljevanju smotrov in ciljev zelenega

gospodarstva;

3. poziva Komisijo, naj zagotovi, da se bodo podatki zbirali v vseh zelenih sektorjih, tudi v tistih, o katerih se v tem trenutku manj govori, na primer v javnem prometu in maloprodajnem sektorju; poziva Komisijo, naj poleg podpore nacionalnim statističnim uradom in javnim službam za zaposlovanje ter krepitev kvantitativnih modelnih orodij vključi vidik enakosti spolov tudi v zbiranje podatkov o vseh sektorjih zelenega zaposlovanja;
4. poziva Komisijo, naj upošteva vidik enakosti spolov pri razvoju zbiranja, razčlenjevanja in analize podatkov, kot je na primer delo za endometrično orodje FIDELIO ali sodelovanje z deležniki, na primer v okviru Mednarodne konference statistikov dela;
5. poziva Komisijo, naj upošteva vidik enakosti spolov pri svojem delu za javne službe za zaposlovanje in evropsko panoramo spretnosti, da bi opredelila in rešila problem s pomanjkanjem „zelenega“ strokovnega znanja na trgu dela; želi poudariti, da mora biti poudarek na prepoznavanju in odpravljanju razlik med spoloma v usposobljenosti v zelenih sektorjih;
6. poziva Komisijo in države članice, naj začnejo uporabljati nov, socialni, podnebju prijazen kazalnik rasti, ki bo zajemal negospodarske vidike dobrega počutja in bo osredotočen predvsem na vprašanja v zvezi s trajnostnim razvojem, kot so: enakost spolov, zmanjševanje revščine in nižje emisije toplogrednih plinov;
7. poziva Komisijo, naj sproži raziskavo o enakosti spolov v zelenem zaposlovanju in ekološkem preoblikovanju gospodarstva ter o prispevku žensk k razvoju zelenih inovacij, storitev in proizvodov;
8. poziva Komisijo, države članice ter regionalne in lokalne organe, naj v opredeljevanje, izvajanje in spremljanje politik o ustvarjanju zelenih delovnih mest na vseh ravneh sistematično vključujejo vidik spola in tako zagotovijo, da bodo enake možnosti res zajamčene, ob tem pa naj upoštevajo izzive pri ustvarjanju zelenih delovnih mest na podeželju; poziva države članice ter regionalne in lokalne organe, naj si bolj prizadevajo, da bi ženskam omogočile polno udeležbo v oblikovanju politike, odločanju in izvajanju strategije za zeleno zaposlovanje, kjer bodo zajeta zelena znanja in veščine;
9. poziva Komisijo, naj enakost spolov spodbuja kot osrednji element pri oblikovanju prihodnjih predpisov in programov za strukturne sklade EU (ESS, ESRR, SKP) ter pogajanjih o njih, zlasti pri ukrepih za preoblikovanje v zeleno gospodarstvo;
10. poziva Komisijo, naj odpre javno razpravo in uveljavi pojem izobraževanja za trajnostni razvoj s posebnim poudarkom na izobraževanju deklet in žensk; poziva države članice in Komisijo, naj uveljavljajo politike za spodbujanje večje udeležbe žensk v naravoslovnem, tehnološkem, inženirskem ter matematičnem izobraževanju in podjetništvu, ter naj povežejo agendo za zelena delovna mesta z opolnomočenjem žensk skozi izobraževanje; poziva, da bi določili jasne cilje in spremljali zaposlovanje žensk na zelenih delovnih mestih v programih vajeništva; poziva, da bi v zelenih sektorjih spodbujali udeležbo žensk v možnostih za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter vseživljenjsko učenje;

11. poudarja, da je treba spodbujati: žensko podjetništvo v zelenem gospodarstvu, več sodelovalnih poslovnih modelov, na primer zadruga in socialna podjetja, pa tudi kmetice in družinske kmetije, dostop žensk do mikrofinanciranja, odpiranje zelenih delovnih mest v javnih storitvah in pilotne projekte za uvajanje s spolom povezanih meril kakovosti za podjetja pri javnih naročilih;
12. poziva Komisijo, države članice ter regionalne in lokalne organe, naj izvajajo aktivno politiko trga dela za ženske v zelenem zaposlovanju;
13. poziva države članice in Komisijo, naj vse politike zelenega zaposlovanja izvajajo v poglobljenem posvetovanju s civilno družbo;
14. poziva države članice in Komisijo, naj v okoljskih politikah na mednarodni, nacionalni in regionalni ravni vzpostavijo mehanizme za vključevanje načela enakosti spolov;
15. poziva Komisijo, naj spodbuja kombinacijo ekoloških politik, ekonomskih politik, politik enakosti med spoloma ter politik trga dela, da bi pri prehajanju na zeleno gospodarstvo krepili nova znanja in veščine glede na nove zahteve trga;
16. poziva države članice in Komisijo, naj zagotovijo visoko kakovost ustvarjenih zelenih delovnih mest, tako da bo ženskam zagotovljena visoka stopnja socialne zaščite; poziva države članice in Komisijo, naj med ženskami, tudi v zelenih sektorjih, spodbujajo sindikalno organiziranost ter njihovo dobro zastopanje v sindikatih in socialnem dialogu;
17. poziva Komisijo, naj sprejme strategijo EU za enakost spolov za obdobje 2015–2020, v kateri bo upoštevala cilje glede stopnje zaposlenosti iz strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	6.5.2015
Izid končnega glasovanja	+: 31 -: 0 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Maria Arena, Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Viliya Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Viorica Dăncilă, Anna Hedh, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Angelika Mlinar, Angelika Niebler, Maria Noichl, Marijana Petir, Terry Reintke, Liliana Rodrigues, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Ángela Vallina, Beatrix von Storch, Anna Záborská, Jana Žitňanská, Inês Cristina Zuber
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Stefan Eck, Constance Le Grip, Sirpa Pietikäinen, Monika Vana, Julie Ward
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Isabella Adinolfi

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	16.6.2015
Izid končnega glasovanja	+: 41 -: 7 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Laura Agea, Guillaume Balas, Mara Bizzotto, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Jane Collins, Martina Dlabajová, Labros Fundulis (Lampros Fountoulis), Elena Gentile, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Ždanoka
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Georges Bach, Amjad Bashir, Heinz K. Becker, Deirdre Clune, Sergio Gutiérrez Prieto, Csaba Sógor, Helga Stevens, Neoklis Silikiotis (Neoklis Sylikiotis), Ivo Vajgl
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Josef Weidenholzer, Marco Zanni